

*A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság*

Pfv.V.20.414/2015/4.

A Kúria felperesnek, jogtanácsos által képviselt alperes ellen ingó kiadása iránt a Fővárosi Törvényszék előtt 8.P.25.340/2012. számon megindított perében a Fővárosi Ítélőtábla 2014. október 29. napján meghozott 21.Pf.20.439/2014/15. számú jogerős ítélete ellen a felperes 2015. január 10. napján 20. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelme folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 1.000.000 (egymillió) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felperes eredetileg 2011. augusztus 19. napján előterjesztett keresetében részletesen meg nem határozott, de 10.000.000 forint pertárgyértékű ingóság kiadására kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy az alperes jogelődje, alkalmazottai 2008. március 19. napján megjelentek az általa bérelt iroda-raktár rendeltetésű helyiségben, és onnan a Parancsnokság számítástechnikai eszközöket szállítottak el. Az elszállított eszközökről semmilyen okiratot nem hagytak hátra, így azokról információt sem tud szolgáltatni. Az eljárási cselekményről a felperes a bérbeadó cég alkalmazottjától értesült. Az elvitt ingóságok köréről először akként nyilatkozott, hogy azt tételesen nem tudja megjelölni, mert a helyiségben alkalmazottak dolgoztak, és a készlet naponta változott. Utóbb az elvitt ingóságokat a következők szerint tételesítette: 21 db Seagate márkájú 30 GB Winchester 4.320.000 forint, 10 db Hitachi márkájú 750 GB Winchester 3.870.000 forint, 10 db külső meghajtó márkajelzés nélkül 1.900.000 forint, 13 db Hitachi márkájú 80 GB Winchester ismeretlen értékben. A felperes egyéb előadása szerint a helyiséget az általa vezetett Iroda bérelte. Az alperes jogelődje által végzett házkutatás érintettjének, a Kft-nek ez az ingatlan nem volt sem székhelye, sem telephelye. Állította, közömbös, kinek a tulajdonát képezték az ingóságok, mert a birtokhelyzet visszaállítását kéri. Az alperes jogelődje olyan eszközöket vitt el, amelyek nem tartoztak a büntetőeljárás körébe, azokat sem a házkutatást elrendelő, sem a lefoglalást elrendelő határozatok nem tartalmazzák. Keresetét a Ptk. 187. § (1), (2), 191. § (1), 192. § (2) bekezdésére

alapozta.

Arra az esetre, ha bíróság az eredeti kereseti kérelmét elutasítaná, annak megállapítását kérte, hogy a felperes nem volt „gazdálkodásra jogosult ott és akkor abban a helyiségben”.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy egyik jogelődje valóban nyomozást rendelt el több bűncselekmény alapos gyanúja miatt, és 2008. március 19. napján a felperest gyanúsítottként is kihallgatta. A nyomozás során számos helyszínen tartott házkutatást. A lefoglalt ingóságokról jegyzőkönyvet és bűnjeljegyzéket vett fel, melyek a lefoglalt termékek egyedi azonosítására alkalmasak. A lefoglalt tárgyak a Kft. tulajdonát képezték, és azok nem voltak az Iroda birtokában sem. A későbbiekben az ügyészség rendelkezett a dolgok lefoglalásának megszüntetéséről és kiadásáról, azonban azokat senki sem vette át, azok az Áru- és Bűnjelkezelő Hivatalban találhatóak. Az alperes csak azoknak az ingóságoknak birtokára tud elismerő nyilatkozatot adni, amelyeket lefoglalt. A felperes keresete konkrét gyári számokat nem sorol fel, sőt 10 db külső meghajtóra még márkajelzést sem, így a kért, illetve lefoglalt ingóságok azonossága nem állapítható meg. Jelezte, a lefoglalt ingóságok kiadásáról az ügyészség rendelkezett. Állította, annak megállapítására, hogy a lefoglaláskor a felperes az ingóságok birtokosa volt, nem elegendő az a hivatkozás, miszerint a raktárt az Iroda bérelte. A jogtanácsosi irodát időközben törölték, így képviselőként a felperes nem léphet fel. Vitatta tehát a felperes keresetösségi jogát. A megállapításra vonatkozó kereseti kérelem tekintetében állította, hogy ilyen kérelemnek nincs helye, mert a pernek nem tárgya, hogy az adott helyiségben ki gazdálkodott.

A Fővárosi Törvényszék 2014. február 14. napján meghozott 8.P.25.340/2012/14. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 80.000 forint perköltséget. Rendelkezése szerint a 660.000 forint illetéket az állam viseli.

Kifejtette: a felperes a követelését tartalmában a Pp. (helyesen Ptk.) 193. § (1) és 188. § (1) bekezdésére alapította. Az alperest jogalap nélküli birtokosként az eredeti birtokállapot helyreállítása címén kérte az ingóságok kiadására kötelezni. A felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a lefoglalás időpontjában a tárgyakkal ő maga rendelkezett, azok a birtokában voltak, továbbá az ingóságok a lefoglalás folytán az alperes birtokába kerültek, és ezeket jelenleg, illetőleg a keresetlevél beadásakor is birtokolta. A felperes felhívásra sem tudta megjelölni a kiadni kért ingóságok cikkszámát, így nem valószínűsítette, hogy azok megegyeznek a megjelölt helyen történő lefoglalás során elszállított ingóságokkal. Nem igazolta azt sem, hogy azok a lefoglaláskor az irodahelyiségben voltak. A jegyzőkönyv melléklete a lefoglalt számítógépes cikkek részletes felsorolását tartalmazza (típus, cikkszám megjelölésével). A felperes által csupán típus, jelleg, márkanev megjelöléssel meghatározott ingóságok nem azonosíthatók a jegyzőkönyvben felsorolt termékekkel. A felperes a birtokhelyzet visszaállításához szükséges két legalapvetőbb tény nem tudta igazolni: a lefoglaláskor a kiadni kért ingóságok birtokosa volt, és azok jelenleg bármely hatóság birtokában vannak. Így nem tehető olyan állítás sem, hogy azokat az alperes a Ptk. 193. § (1) bekezdésére figyelemmel jogalap nélkül tartja a birtokában. Azt sem igazolta, hogy a lefoglalás időpontjában az ingóságok birtokosa az Iroda volt, és ennek ismeretében az ingóságok kiadását a felperes a maga személyében kérheti. A már hivatkozott jegyzőkönyvből az is kiderül, hogy a lefoglalást szenvedő a helyiségben fogantatosított lefoglalás során volt, aki a lezárt csomagok felnyitásánál jelen volt, a számbavétel során nem tett észrevételt. A lefoglalást a hatóság 2009.

január 27. napján kelt határozatával szüntette meg, de a lefoglalt tárgyak azonnali kiadását nem rendelte el. Mindezek alapján az sem állapítható meg, hogy a felperes által felsorolt és peresített ingóságokat a megjelölt lefoglalási eljárás érintette volna. Nem volt adat arra, hogy a helyiséget a lefoglalás idején az Iroda bérelte volna. A felperes e tárgyban előterjesztett bizonyítási indítványát az elsőfokú bíróság mellőzte, mert az előterjesztésre megszabott határidőt elmulasztotta. A felperes nem tudta cáfolni az alperes előadását, miszerint a lefoglalás során átvett ingóságok az alperes önálló jogi személyiséggel rendelkező Bűnügyi Főigazgatóságához kerültek. Ezen alperesi előadás alapján viszont az alperes passzív perbeli legitimációja sem fogadható el aggálytalanul (273/2010. (XII. 9.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés b), c) pont, 67. és 68. §). Nem volt kétséget kizáróan megállapítható, hogy a per tárgyát képező ingóságokat az alperes lefoglalás útján birtokba vette, ezért az elsőfokú bíróság a felperes keresetét dologi jogi kérelemként értelmezte, és nem vette figyelembe a Be. 151-158. §-ában írtakat.

Nem tudta keresetmódosításként értelmezni a felperes igényét, miszerint ha a bíróság úgy döntene, hogy a keresetét elutasítja, úgy az ítélet rendelkező részében rögzítse, hogy a lefoglalás időpontjában az adott helyen az Iroda nem végzett gazdálkodó tevékenységet. Ilyen feltételhez kötött kereseti kérelem nem értelmezhető. A felperes igénye olyan tény megállapítására semmiképpen sem irányulhat, melynek ellenkezőjét állította a perben.

A perköltségről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján határozott.

Végül zárójelben megjegyezte: a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2003. évi XV. törvény 17. § (1) és (2) bekezdése értelmében a jogtanácsosi irodák 2003. december 31. napjával megszűntek.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezett keresete teljesítése érdekében.

A Fővárosi Ítéltábla 2014. október 29. napján meghozott 21.Pf.20.439/2014/15. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 131.145 forint másodfokú perköltséget.

Elsődlegesen abban a kérdésben kívánt állást foglalni, hogy a felperesnek a Pp. 3. § (1) bekezdésében megkívánt, a perindításhoz szükséges keresethatósági joga fennáll-e figyelemmel arra, hogy az alperes vitatta a felperes perbeli legitimációját. Vitában érdekelt félnek az tekintendő, aki a perbeli jogviszony alanya, akinek a törvény által biztosított joga veszélyeztetve van, vagy sérelmet szenvedett. A vitában érdekelt fél általában a saját jogán indít keresetet, mert az érvényesített jognak ő a jogosultja. A keresethatósági jog, azaz hogy a keresettel fellépő felperes jogosult-e a perbeli igény érvényesítésére, a perképeség fogalmain kívül eső, alapvetően anyagi jogi kérdés, amely a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra, a félnek a vitában való anyagi jogi érdekeltiségére vonatkozik. A perbeli legitimáció hiánya a kereset érdemi elutasításához vezet. Az anyagi jogi legitimáció kérdése, mint a „keresethatósági jog” jelenik meg a bírósági gyakorlatban, amely a felperes igényérvényesíthetőségi jogosultságát jelenti. Az elsőfokú bíróság határozatának indokolása szerint (elsődlegesen) azért utasította el a kereseti kérelmet, mert a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a kiadni kért ingóságok birtokosa volt a lefoglalásuk időpontjában, illetve hogy azok jelenleg bármely hatóság birtokában vannak. A felperes azt a tényállítást sem tudta igazolni, hogy a sérelmezett lefoglalás érintette az általa hiányolt ingóságokat, és azokat ő kérheti az alperestől.

A perbeli legitimációja kérdésében a felperes személyes nyilatkozatából kell kiindulni. Igaz ugyan, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 21.P.91.834/2001. számon 2011. augusztus 19-én iktatott ingó kiadása iránti keresetlevelében még azt adta elő, hogy a kiadni kért ingóságok az általa bérelt

ingatlan II/211. számú helyiségéből tűntek el, utóbb azonban a Fővárosi Törvényszék 8.P.25.340/2012. számú perében már arról tett előadást, hogy az általa vezetett Iroda bérelte az üzlethelyiséget, ahonnan az általa kiadni kért ingóságok eltűntek. Azt kellett tehát elsődlegesen vizsgálni, hogy az Iroda nevében a felperes jogosult-e a perbeli igény érvényesítésére. A pénzmossás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2003. évi XV. törvény 17. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a jogtanácsosi irodák a törvény erejénél fogva 2013. (helyesen 2003.) december 31. napjával megszűntek, míg e törvény 17. § (3) bekezdése alapján a jogtanácsosi iroda tagjai az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény szabályai szerint ügyvédi irodát alapíthattak, vagy tevékenységüket egyéni ügyvédként folytathatták. A per tárgyát képező kényszerintézkedés időpontjában (2008. március 19. napján) az Iroda a jogszabály alapján már megszűnt. A felperes semmilyen okirattal nem bizonyította, hogy jogosult lenne a megszűnt jogtanácsosi iroda - általa állított - birtokában lévő ingóságok kiadása iránti igény érvényesítésére, keresetőségi joga hiányában nem felel meg a Pp. 3. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek, ezért érdemben helytállóan utasította el az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmét.

A perköltségről a Pp. 75. § (1), 78. § (1), 79. § (1) bekezdése, továbbá a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) bekezdése alapján döntött.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárt bíróságok új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. A másodfokon eljárt Debreceni Ítéltábla nem rendelkezett illetékességgel a jogvita elbírálására, így sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 2. § (2), 8 § (1), (2) bekezdése, a Pp. 2. § (1) bekezdése, a római egyezmény 6. Cikk 1. pontja.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult. Az alperes szerint a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályhelyek nem sérültek a jogerős ítélet folytán, így az nem jogellenes. A jogerős ítéletet hozó bíróság összes tagját az Országos Bírósági Hivatal elnöke 59/2014. (II. 11.) OBHE határozatával a Bszi. 76. § (5) bekezdésében és a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) 31. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján jogszerűen rendelte ki a Fővárosi Ítéltáblára, ezért az eljárás nem jogszabálysértő. Jelezte: a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértés a keresetkez nem is kapcsolódik.

A felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélet jogszabálysértését abban határozta meg, hogy a másodfokon ítéletet hozó bírák az ügyben nem járhattak volna el. A Kúria a jogerős ítéletet ebben a keretben vizsgálta felül.

A felülvizsgálati kérelem a következők szerint nem alapos.

A jogerős ítélet felülvizsgálatára a Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében csak jogszabálysértés miatt van mód, a perben támadott jogerős ítélet nem jogszabálysértő.

A felperes által hivatkozott jogszabálysértés nem kapcsolható a jogerős ítélethez, minthogy a megjelölt jogszabályok nem voltak alkalmazott, illetve alkalmazandó jogszabályi rendelkezések. A jogerős ítélet e jogszabályi rendelkezéseket nem sértette, így a rájuk történő hivatkozás eredményes felülvizsgálati kérelmet nem alapoz meg.

A felperes a másodfokú eljárás mikénti lefolytatását kifogásolta a következő törvényi előírások megsértését állítva:

1.) Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

2.) Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény 6. Cikk 1. pontja értelmében mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. Az ítéletet nyilvánosan kell kihirdetni, a tárgyalóterembe történő belépést azonban meg lehet tiltani a sajtónak és a közönségnek a tárgyalás teljes időtartamára vagy egy részére annyiban, amennyiben egy demokratikus társadalomban ez az erkölcsök, a közrend, illetőleg a nemzetbiztonság érdekében szükséges, ha e korlátozás kiskorúak érdekei, vagy az eljárásban résztvevő felek magánéletének védelme szempontjából szükséges, illetőleg annyiban, amennyiben ezt a bíróság feltétlenül szükségesnek tartja, mert úgy ítéli meg, hogy az adott ügyben olyan különleges körülmények állnak fenn, melyek folytán a nyilvánosság az igazságszolgáltatás érdekeit veszélyeztetné.

3.) A Bszi. 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy a bíróságok a vitássá tett vagy megsértett jogról, az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről, a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról - törvényben szabályozott eljárás során - véglegesen döntenek. A (2) bekezdése szerint a bíróságok a jogalkalmazási tevékenységük során biztosítják a jogszabályok érvényesülését. A 8. § (1) bekezdése akként szól, hogy senki sem vonható el törvényes bírójától, míg a (2) bekezdése értelmében a törvény által rendelt bíró az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró.

4.) A Pp. 2. § (1) bekezdése alapján a bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse.

A felperes a jogszabályi előírások megsértését abban látta, hogy a fellebbezését kirendelt bírák bírálták el. A felperes által felhívott jogszabályi előírások mellett ugyanakkor a Bszi. 76. § (5) bekezdés h) pontja akként rendelkezik, hogy az OBH elnöke a

személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatkörében dönt a bíró más szolgálati helyre történő kirendeléséről, ha a kirendelés nem a törvényszék és az illetékeségi területén működő közigazgatási és munkaügyi bíróság, illetve járásbíróság között vagy a törvényszék illetékeségi területén működő járásbíróságok között, vagy a törvényszék illetékeségi területén működő közigazgatási és munkaügyi bíróság és a járásbíróságok között történik. A Bjt. 31. § (1) bekezdése szerint a bíró kirendelésére a törvényszék elnöke jogosult, ha arra a törvényszék és a járásbíróság, a törvényszék és a közigazgatási és munkaügyi bíróság között, továbbá ha a törvényszék területén működő járásbíróságok, vagy a törvényszék területén működő járásbíróság és a közigazgatási és munkaügyi bíróság között kerül sor. Egyéb esetben a kirendelésre az OBH elnöke jogosult. E § (2) bekezdése értelmében bírót a bíróságok közötti ügyteher egyenletes elosztásának biztosítása vagy szakmai fejlődésének elősegítése érdekében más szolgálati helyre lehet kirendelni.

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke 59/2014. (II.11.) OBHE számú határozatával a Bszi. 76. § (5) bekezdés h) pontja, valamint a Bjt. 31. § (1) bekezdése alapján - hozzájárulásával - 2014. március 1. és 2015. június 30. napja közötti időre a Fővárosi Ítéltáblára kirendelte eredeti beosztásából eredő ítélezési tevékenységének megtartása mellett másokkal együtt a jelen ügyben másodfokon eljáró bírói tanács tagjait. Az Országos Bírósági Hivatal elnöke törvényi felhatalmazás alapján rendelte ki a Debreceni Ítéltábla bíráit a Fővárosi Ítéltáblára, akik a kirendelés tartama alatt és a kirendeléssel érintett ügyekben a Fővárosi Ítéltábla bíráiként jártak el, így nem sérültek a felperes által felhívott jogszabályi rendelkezések.

Mivel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem volt jogszabálysértő, azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A sikertelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes képviselőjével összefüggő jogtanácsosi munkadíjat megfizetni (Pp. 75. § (2) bekezdés). A felperes költségmentessége folytán a le nem rótt felülvizsgálati illetéket az állam viseli (Itv. 74. § (3) bekezdés, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés és 14. §).

Budapest, 2015. szeptember 30.

. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke Dr. Madarász Anna s.k. előadó
bíró Dr. Szűcs József s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő